

Michaela Klevisová

Ostrov šedých mnichů

česká detektivka

motto

motto

Michaela Klevisová

Ostrov
šedých
mnichů

Praha 2015

© Michaela Klevisová, 2015

ISBN 978-80-267-0396-9

Za cennou pomoc děkuji Simoně Martínkové-Rackové

Prolog

V létě by se nemělo stávat nic zlého.

Vždyť jenom tři, nanejvýš čtyři měsíce v roce může člověk žít opravdu naplno. Je nefér, když mu je zkazí nějaká tragédie.

Pro Larse bylo léto posvátné. Už jako kluk si uvědomoval svoji smrtelnost a strašně se bál, že zemře v některém z těch mála opojných teplých měsíců a všechna ta nádhera už pak nebude pro něj. Dokud mohl, snažil se z letních radostí urvat co nejvíc. Už od podzimu plánoval, čím příjemným příští léto naplní, kam se podívá, co zažije. Na farmě bylo pořád hodně práce, ale to mu nebránilo vymýšlet dovolené, výlety, pikniky a jiné příjmnosti. V době nepřítomnosti ho zastane manželčin kamarád Sjoerd odvedle, alespoň si trochu přivydělá; je to sice magor a asociál, ale zvířata miluje a vždycky dodrží, co slíbí. Lars se snažil vymáčknout maximum i z nejobyčejnějších všedních dnů, které s Gwen trávili doma. Uvědomoval si, jaké má štěstí, že žije na ostrově. Co na tom, že Schiermonnikoog je jenom písčná placka, tenká šlupička v moři, na které není nic než pastviny, pás dun podél pobřeží a několik vesniček? Co na tom, že tu prší o dost častěji než na pevnině a úplné bezvětrí nastává tak jednou do měsíce? I na takhle nehostinný ostrov přijíždějí lidé na dovolenou a jsou rádi, že tu můžou strávit týden nebo dva. Zatímco on, Lars, si užívá, kdykoli se mu zachce.

„Teď žijeme svoje vzpomínky,“ říkával, kdykoli Gwen namítala, že si další večeri v dobré restauraci v Leeuwardenu nebo výlet motorovým člunem mohli odpustit anebo ho alespoň odložit na další měsíc; vždyť už zase utrácí do minusu.

Jenže Lars to viděl jinak. Když mu slaný vítr cuchal vlasy a kormidlo motorového člunu hladce klouzalo pod rukama, bylo mu srdečně jedno, že za benzin nebo oběd zaplatí úroky. Když se nad tím zamyslel, výlet mu připadal o to opojnější, že ho podnikal navzdory tomu, že na něj nemá. Vlastně přechytračil osud. „Teď si užíváme a splácet budeme až potom,“ připomínal Gwen. „Tak se prostě bav. Jak můžeš vědět, myslím s jistotou vědět, že na to splácení vůbec dojde? Co když jednoho z nás za pár dnů přejede autobus? Nic není jistý, Gwen, ani to, že se dneska všichni tři v pořádku vrátíme domů.“

Při takových rozhovorech se mračila; nelíbilo se jí, když naznačoval, že by se něco mohlo stát Eli – že i jejich dcera je smrtelná. Vyčítala Larsovi, že je „tragéd“, a vadilo jí, že nevěří v hezkou budoucnost.

Kdyby tušil, že se bojí oprávněně, naplánoval by společných výletů na dluh mnohem, mnohem víc.

Stalo se to na vrcholku léta; v jednom z těch mála dní, kdy se vítr úplně utiší a moře zmodrá a převaluje se pomalu a líně jako tuleň na písčíně.

Měli zrovna nemocnou kobyly a Lars čekal na veterináře, ale přemluvil Gwen, aby zbytečně neseseděla doma a vzala Eli na pláž. „Využijte počasí,“ řekl. Později by si za ta slova nejraději vyrval jazyk.

Celé odpoledne kmital okolo kobyly, ale když se Gwen s Eli nevrátily do soumraku, znervózněl. Zvedl se vítr, ale byl teplý a mírný jako někde na jihu. Lars volal Gwen už pětkrát, možná šestkrát, ale nehlásila se. Samo o sobě to vlastně ani znepokojující nebylo; často si na noc přepnula přístroj na tichý režim a zapomněla ho tak celý den. Nejspíš se cestou domů stavily u známých, napadlo Larse, a tak pár lidí obvolal, ale nikdo Gwen s Eli neviděl.

Vytácel Gwenino číslo znovu a znovu. Konečně – to už bylo nebe tmavomodré a stromy a střechy stájí zčernaly – ně-

kdo hovor přijal, ale místo Gwenina hlasu se ozvalo funění, šramot a po chvíli přiškrčené: „Haló?“

„Eli!“ Ani nevěděl, že jejich bezmála čtyřletá dcera ví, jak zvednout telefon. Ale nevěděl o ní vlastně skoro nic. Většinu času trávila s matkou. „Kde jste? Dej mi mámu.“

Vzlykání.

„Proč brečíš? Kde je máma?“

Vzlykání. Panika. Bezmoc.

„Kde je máma, Eli?“

„Máma... leží.“

„Kde leží? Co se stalo? Proboha, Eli, mluv, mluv!“ Strachy se mu udělalo špatně. Uvědomil si, že jeho jedinou spojnicí s Gwen, která možná potřebuje rychlou pomoc, je dítě, které může kdykoli – ať už schválně, nebo nedopatřením – zavěsit a znovu se neohlásit. Jemu pak nezbude než prohledat čtyřiašestikilometrovou pláž, každý důlek v nekonečných dunách. Přinutil se promluvit klidněji: „Honem, Eli. Pověz mi, co dělá maminka.“

„Nehýbá se.“

Hlavně nepanikařit. Nepanikařit. „Kde jste?“

„Na... dunách.“

„Kde na dunách? U restaurace? Rozhlídni se, Eli. Vidiš restauraci? Vidiš světlýlka, Eli?“

A znovu pláč. „N-ne-vi-dím...“

Takže jsou samy někde daleko. Už skoro potmě. Představil si je v jednom z těch mnoha dolíků mezi trsy trávy šustící ve větru – nehybnou Gwen a vyděšenou Eli – a bezmocí se mu chtělo rvát. Gwen obvykle ani nenapadlo zůstat na úseku hlídaném pobřežní hlídkou. Neměla ráda dav, a tak jezdila s Eli na kole až na nejodlehlejší cíp ostrova u přírodní rezervace. Před mateřskou provázela po rezervaci skupinky turistů a i teď tam občas chodila vypomáhat, takže znala každý kout a nepřipadalo jí, že se má čeho bát.

„Vždyť jsem tam s ní,“ namítala, když Lars nesouhlasil

s tím, že bere dceru na nehlídanou pláž. „Nespouštím ji z očí a brouzdáme se jen na mělčině. Co by se mohlo stát?“

A vida, nakonec měl pravdu tragéd. Něco se stalo. Anebo Gwen jenom usnula?

„Je tam ještě někdo?“ zeptal se, i když odpověď tušil.

„Ne.“

„Zkusilas mámu probudit?“

„Zkusila.“

„A ona se neprobudila?“

„Ne.“ A pak: „Chci domů! Chcidomůchcidomůchcidomů!“

Víc se od Eli nedozví. Na řeči není čas. Musí je najít – rychle. „Broučku, neplač. Drž si ten telefon u ouška a počkej u mámy,“ přikázal dceři. „Nemačkej na telefonu žádné čudlíky. Jen ho drž. Za chvíli se ti zase ozvu. A přijedu pro vás. Platí?“

Popotahování. „Pla-tí.“

Z pevné linky zavolal na policii a pak popadl silnou baterku, vyšel z domu a sedl do auta. Kromě té chvílky, kdy mluvil s policistkou, se snažil pořád komunikovat s Eli, aby nezavěsila nebo neudělala nějakou hloupost.

Rozhodl se, že pojedje po cyklostezce podél dun směrem k přírodní rezervaci a bude doufat, že někde zahlédne Gwenino kolo. Sice jsou všechna kola na ostrově skoro stejná, ale teď už jich venku moc stát nebude a Gwenino snadno pozná podle barevného košíku na nosiči.

Když vyjížděl ze statku, přímo před koly vozu mu přes cestu přeběhla liška; prudce zabrzdil a mobil mu spadl na podlahu. Se zaklením se sklonil a potmě šmátral mezi pedály, dokud přístroj nenahmatal.

„Jsi tam, broučku?“ řekl do mobilu.

Nic. Spojení se přerušilo.

Zkusil Eli znovu volat, ale bylo obsazeno. Když se hovor přerušil, možná naslepo mačkala tlačítka na přístroji a dovolala se někomu jinému.

Žaludek se mu zhoupł šíleným strachem. Šlápl na plyn, a když se dalo auto do pohybu, trochu se uklidnil už jen tím, že jedná. Najde Gwenino kolo a pak stačí jenom nahlas křičet, přesvědčoval se. Eli ho uslyší a odpoví mu. Gwen se nejspíš udělalo špatně... možná má úžeh... Mohla třeba upadnout do bezvědomí, protože odpoledne přebrala sluníčka a málo pila? Stává se to?

Bydleli s Gwen ve vesničce Kooiplaats, která se skládala jen z několika statků, shluklých těsně k sobě, a výletní hospody. Za domy se rozprostíraly pastviny a ještě dál začínala rezervace: poměrně velký neobydlený kus ostrova. Na prašné cestě k pobřeží Lars nikoho nepotkal. Před autem uskakovali do tmy králíci, z trávy blýskla očima další liška. Nezpomalil, jen strhl volant ke straně a vůz se zakymácel na výmolech. Okolo teď byla pustina porostlá rakytníkem, kterou po několika kilometrech vystřídaly dřevěné ohradníky. Tato část přírodní rezervace sloužila jako obří pastvina pro ovce a stádo koní, kteří se volně proháněli po několika kilometrech čtverečních divočiny. Lars minul značku zákazu vjezdu a řítit se dál. Vpředu už se proti nebi černaly kopečky dun.

Někde tady by mohlo být Gwenino kolo.

A opravdu ho brzy zahlédl; opuštěné černé kolo s červeno-bílým líkovým košíkem, opřené o zábradlí u jedné z cest k pláži.

Uvnitř se chvěl strachy, ale když vystoupil z auta a vdechl hebký vzduch provoněný trávou a solí, zcela nepatřičně mu blesklo hlavou, že je nádherný večer. Rám Gwenina kola se leskl ve světle měsíce, z pastvin se zvedala stříbřitá mlha, z trávy se ozývali cvrčci a za dunami hučelo moře. Vytáhl z kapsy baterku a zamířil tím směrem.

„Eli,“ zavolal ze všech sil. „Eli, jsi tu někde?“

Když mu dcera zdálky odpověděla, zalila ho naděje. Všechno se vysvětlí. V takovýhle krásný večer se přece nemůže stát nic zlého.

Na vrcholku nejvyšší duny se objevila Eli v bílých plážových šatičkách. Hlasitě plakala. O chvíli později našel Gwen; ležela na boku v závětrném dolíku zády k němu a na volání nereagovala. Když k ní seběhl, otočil ji k sobě a posvítíl jí do tváře baterkou, pochopil, že je zbytečné snažit se jí nahmatat tep.

Takhle jí ten příběh táta vyprávěl; když ho slyšela poprvé, bylo jí asi dvanáct nebo třináct. Už předtím samozřejmě věděla, že máma umřela na pláži, že ona tam byla s ní a máminu smrt pak vyšetřovala policie, ale případ byl nakonec odložen. Podrobnosti však neznala; to téma bylo v jejich rodině tabu. Pár společných chvil si vybavovala, ale okamžiky na dunách, o kterých táta mluvil, se jí z mysli nějak vygumovaly. Asi šokem, řekl táta, buď ráda, že si nic nepamatuješ. Vlastně jsem o tom s tebou nechtěl nikdy mluvit.

Ale mluvil a nakonec byl nejspíš rád, že ty demony pustil ven. Eli byla víc fascinovaná než otřesená. Jako by to ani nebyla ona, kdo tenkrát seděl v dolíku v dunách vedle matčina nehybného těla. Ačkoli když táta vyprávěl, něco se jí v nitru pohnulo, polechtal ji náznak vzpomínky na bosé nohy v chladnoucím písku, studený večerní vzduch na holých pažích – opálená kůže vypadala v soumraku ještě tmavší – a žaludek sevřený hrůzou. Eli instinktivně věděla, že je to zlé, hodně zlé, ale rozum se vzpíral: máma jenom spí, tvrdě spí, byla hodně unavená a usnula. Až dorazí táta, jistě přijde na způsob, jak ji vzbudit. Když na tu chvíli myslela, vybavily se jí i bílé bavlněné šatičky, které si přetáhla přes kolena, aby jí nebyla taková zima.

Je to opravdu vzpomínka? Nebo jen představa? Druhá varianta jí připadala pravděpodobnější. Vždycky měla bujnou fantazii.

Ještě několikrát pak přiměla tátu, aby jí o té noci vyprávěl; vlastně se ani moc nevzpíral a pro oba to byla jakási te-

rapie. Eli hltala každé jeho slovo a ukládala si je do paměti. Alespoň konečně ví, jak to bylo.

Až teď, zhruba dva roky poté, co příběh slyšela prvně, ji najednou napadlo, že se všechno mohlo odehrát úplně jinak.

Nemá důkaz, vzpomínku, nic. Jen tátovo slovo.

Kapitola 1

Přítomnost

Všimla si, že v poslední době Lars neutrácí ochotně jako dřív, ale netušila, že jsou na tom tak zle.

Když se Marit Foolenová na sklonku slunného zářijového odpoledne vrátila se třemi německými turistkami z vyjíždky po pláži, Lars na ni čekal ve stájích. Z jeho výrazu hned poznala, že něco není v pořádku. Počkal, až ženy odejdou, a stručně oznámil: „Jsme švorc.“

„Nejsme,“ zažertovala a nevzrušeně odstrojovala koně. „V kapse mám šedesát babek od těch lufťáček. A na zítřek jsou objednané další dvě vyjíždky.“

„Takhle to nemyslím,“ opáčil ponuře Lars. „Jsou věci, který nevíš, Marit.“

Stoupl si do stínu, aby mu neviděla do tváře, a přiznal, že po celou dobu, co jsou spolu, žijou na dluh. Jízárna ani farma nevydělají tolik, kolik spotřebují. Když se seznámili, nechtěl před ní vypadat jako nuzák. Celé to bylo od začátku tak nepravděpodobné; o třináct let mladší holka z města, ke všemu neteř známého televizního reportéra, a on, ovdovělý zemědělec z odlehlého ostrova... Kamarádi ho varovali, že je pro něj moc mladá a bude těžko zvládat péči o nevlastní dceru, ale Lars se tím nedal odradit; prostě ho přitahovala. Chtěl, aby si ho vážila a zažívala s ním hezké věci. Jakmile s ní poprvé navštívil prázdninový domek jejího strýce na nejlukrativnějším místě celého Schiermonnikoogu, okamžitě pochopil, že je zvyklá na jiný standard než většina zdejších ženských. Takže si vzal jeden úvěr, pak druhý, třetí; nebylo to pro něj nic nového, vždyť s Gwen

taky žili na hraně a moc nehleděli na důsledky. Ale vždycky se jim dařilo rodinný rozpočet kočírovat. Až s Marit se to vymklo.

Koupil jí, cokoli chtěla, líp vybavil dům, aby se v něm cítila pohodlně, bral ji na dovolené, které si ve skutečnosti nemohli dovolit. A pravdu jí zatajil.

„Protože kdykoli jsem se zmínil, že mi něco připadá moc drahé, mračila ses,“ vysvětloval. „A mělas takový pohrdavý řeči jako ‚Chudoba páchne. Cti možná netratí, ale páchne.‘ Pamatuješ si to?“

Matně si to vybavovala. Od jisté doby ji deprimoval nedostatek, malost, šetření, obnošenost, kompromisy z nouze.

„Jinými slovy jsi mi celý ty roky lhal,“ konstatovala a mechanickými pohyby hřebelcovala koně. Z horkého, vlhkého zvířecího těla stoupal pach prachu a potu.

Lars zavřel oči. „Nelhal. Prostě jsem jen neříkal, odkud беру peníze. A ty ses mě na to neptala.“

Pravda, neptala. V době, kterou prožila v jedné domácnosti se strýčkem Johanem, si zvykla, že peníze prostě jsou. Muži je získávají, aniž by okolo toho dělali zbytečný povyk. Mají je a rozumně je používají pro blaho své a svých blízkých. Předpokládala, že Lars všechno hradí ze zisků z farmy a jízďárny. Chtěl kasu držet sám, tak ji tedy držel. Když Marit potřebovala peníze, řekla si o ně. A vždycky je dostala, stejně jako kdysi od strýce. Teď tajila dech nad rozsahem té šarády – nad všemi těmi roky, kdy nic nepoznala.

„Jen jsem chtěl, abys byla šťastná,“ řekl Lars.

Ironií bylo, že Marit s ním nikdy doopravdy šťastná nebyla. Jak by mohla, když se za ní neustále plížil duch jeho mrtvé ženy? Některé věci, které mu Gwen připomínaly, odmítl nahradit novými, takže Marit vařila na Gwenině sporáku a pila kávu u Gwenina stolku z tepaného kovu. Nechtěl už další děti; privilegium přivést na svět jeho potomka měla pouze Gwen.

„Nechci, aby existovala další bytost, o kterou se budu ve dne v noci bát,“ tvrdil, ale byla to nejspíš jenom výmluva.

Kdyby Marit tohle všechno věděla v době, kdy se do něj zamilovala, cítila by k němu něco jiného, jednala by jinak?

Nejspíš ne. Bylo jí tenkrát pouhých dvaadvacet, o vlastních dětech ještě vůbec neuvažovala a měla své důvody, proč si vybrala právě tohoto muže a vyměnila městský život za farmaření na odlehlém ostrově.

Jenže nedávno se jí přehouply třicetiny a čím dál častěji se po probuzení sama sebe ptala, jestli pro ni neexistuje ještě jiná cesta, jiná realita. Protože z jednoho života se dá utéct do druhého. To už si vyzkoušela.

„Proč mi to všechno říkáš zrovna dneska?“

„Hrozí nám exekuce.“

Strnula v půli pohybu. Kam půjdu, napadlo ji a vzápětí se podivila, že uvažuje v jednotném čísle, že se sama sebe neptá: „Kam půjdeme?“ Vinu každopádně nesou oba, nemá smysl si nic nalhávat. Marit pomáhala s farmou a provázela turisty na vyjíždkách, takže Lars ušetřil za personál, ale sama se nikdy nepokusila opravdu vydělávat. Její pokusy o podnikání byly v podstatě hrou pro zábavu a spíš peníze požíraly, než vydělávaly. Zatím nic nedotáhla do konce. Nedomnívala se, že je to nutné. Když nedávno přišla s nápadem vyrábět kabelky z lýka zdobené lasturami, Lars poznamenal: „Další monkey business?“

Zasmála se, ale později si na internetu našla, co ten výraz znamená: *Ztráta času, peněz a úsilí*. Přestože na všechny její dosavadní projekty to sedělo, naštvála se. Lars by ji měl sakra podporovat.

Teď si bůhvíproč vybavila sen, který se jí zdál před lety, když spolu začínali chodit. Byl tak živý a podivný, že na něj nejspíš nikdy nezapomene. V tom snu šli s Larsem ruku v ruce po pěší zóně v největší ostrovní vesnici Nes, prohlíželi si výlohy obchodů a Marit byla zamilovaná. Proti nim

krácel její otec. Překvapilo ji, že ho vidí; zemřel, ještě než nastoupila do školy. Došel k ní, podíval se jí do očí a významně pronesl jediné slovo: „Ne.“ Vzápětí se Marit probudila. S jistotou věděla, že otec mluvil o Larsovi; neměla by s tím mužem zůstat. Nějaký čas pak uvažovala, jestli k ní vážně mohl ze záhrobí promluvit táta anebo ji varovalo spíš podvědomí. Jenže před čím? Jistě, Lars je trochu labilní, ale kdo se mu mohl divit po tom, co ho potkalo? Choval se k ní však vždycky laskavě. A jedno měli společné: potřebu vymáčknout ze života co nejvíc radosti. Za každou cenu.

Až dnes ji napadlo, že možná právě před tím posledním ji ten sen varoval.

„... takže jsem ty daně a zdravotní pojištění neplatil,“ vysvětloval teď kajícím tónem Lars. „Když mě hned první rok neupomínali, napadlo mě, že jsem jim třeba nějak vypadl z evidence. Že na mě neprijdou.“

Takže úvěry nejsou všechno? Jak daleko Lars zašel? A vážně se tak nerozumně choval jen proto, aby si ji udržel? Nesnaží se na ni spíš házet vinu za vlastní hloupost a požívačnost? „Proč jsi mi nic neřekl?“

Ticho.

„To ti nedošlo, že jednoho dne budeš muset všechno doplatit?“

Podíval se na ni tak nepřátelsky, až se zachvěla. „Nejsem blbec. Ale máme velký náklady, Marit. Žijeme... však víš jak. Nejsme zvyklí si odpírat. My dva ani Eli. Chci, abyste se obě měly dobře, ale... už to nezvládám. Splátky jsou vysoký. Proto jsem neplatil ty daně a pojistný. Prostě jsem se snažil nějak udržet náš standard... Už ani nevím, kolik jsem si od koho půjčil.“

A přesto byli v červenci v apartmánech na Kapverdách. Jako každý rok. Eli to tam milovala a přání dcery bylo pro Larse rozkazem. Marit uvažovala, z čeho asi Lars pobyt zaplatil, když už musel vědět, že je na tom hodně zle. Zřej-

mě si vzal další půjčku. Do peněz mu neviděla, vždyť nebyli manželé. Nejenže si nepřál další dítě, ale ani o druhém sňatku nechtěl slyšet.

„Takže proto jsi loni prodal člun? Ne proto, že tě přestal bavit?“

Sklopil hlavu. „Jo.“

„A peníze za něj už nemáme?“

Chvilí bylo ticho. „Ty už jsou v háji. Vůbec nemáš představu, jak ty prachy letí... kolik co stojí. Musíme jednat, Marit,“ uzavřel a rozhodil rukama. „Potřebuju do konce měsíce sehnat nejmín patnáct tisíc eur a doplatit dlužný splátky a daně, jinak máme velké problém. Říkám ti to tak, jak to je.“

Uvažovala, jestli jim pomůžou její lýkové kabelky zdobené lasturami. Nejspíš ne. Zaplatila za webové stránky a koupila materiál, vyrobila několik kabelek, jenže najednou si vůbec nebyla jistá, jestli by se raději neměla pustit do něčeho jiného. Kolik kabelek může denně prodat? Proč by je vůbec měl někdo kupovat? Má Larsovi přiznat, že ani tenhle projekt nejspíš není ten pravý? Jímala ji únava při pouhé představě všech činností, do kterých by se ještě musela pustit, aby jí z nápadu začaly plynout peníze. V hloubi duše věděla, že se na podnikání nehodí; nemá potřebné odhodlání, vůli a pracovitost, jenže co jiného by měla dělat? Nic neumí, v ničem se neosvědčila, nemá žádný talent. Nikdy pořádně nepracovala. Nemá nic, jen neodbytný pocit, že jí život zůstává něco dlužný.

„Vnímáš mě vůbec?“ zeptal se Lars a zamračil se.

„Vnímám.“ Vzdychla. „Měls o tom se mnou mluvit dřív. Nemuseli jsme přece jezdit každý rok na jih. A já nemusela zvát na oslavu svých třicetin polovinu ostrova... Ty lidi jsou mi volný, proboha! Jsou to tvoji přátelé, ne moji. Nikdy mě doopravdy nevzali mezi sebe. Nemuseli jsme za ně utrácet.“

„Chtěl jsem, aby ses měla dobře,“ zopakoval zarytě.

Vysvětluje takhle svoji situaci i přátelům? Bral si úvěry, protože jeho partnerka je moc náročná a on ji nechtěl zklamat... „Půjčoval sis přece vždycky!“ zvýšila hlas. „Ještě s Gwen, vyprávěl jsi mi to, pamatuju si každé slovo. Než ji zabili, byli jste úplně na dně. Socky! A tvrdil jsi mi taky, že ses poučil a už nikdy si nepůjčíš... To jsi mi říkal už v době, kdy jsme žili z úvěrů? Jsi nezodpovědný jako pěti-letej fakan!“

V očích se mu objevil ublížený výraz. „Prostě jsem ti chtěl dopřávat totéž –“

„Dopřáváš mi akorát dluhy, do hajzlu!“ vykřikla tak podrážděně, až polekala koně. Stájemi se rozlehlo jejich podupávání a frkání. Věděla, co měl Lars na jazyku: chtěl jí dopřávat totéž co kdysi strýček Johan. Mockrát mu zasněně vyprávěla, co všechno s Johanem zažila: potápění v Egyptě, lyžování v Alpách, opulentní snídaně v pětihvězdičkových hotelech a večírky v noblesních prostorách, kam se normální smrtelníci nedostanou... Lars jí mohl dopřát jen pouhý zlomek takového života – místo luxusních hotelů dovolenou v tříhvězdičkových apartmánech, místo designérských kousků do domácnosti jen ty nejlepší věci z nábytkových řetězců. Zjevně i tohle pro něj bylo moc drahé. Ale Marit by nic z toho nevyžadovala, kdyby jí přiznal, že jsou na tom špatně. Její období hojnosti skončilo dávno předtím, než Larse poznala. Nikdy si nedělala iluze, že by se dalo vrátit. „Co chceš dělat?“

„Teoreticky bych si mohl půjčit od souseda, ale naskytla se ještě jedna –“

„Od *sousedů*?“

„Jo, od Pietera. Už mě založil několikrát.“ Lars pokrčil rameny. „Mají se Sonjou dost, peníze neřeší. Ale naskytla se ještě jedna možnost, Marit. Právě včas. Vlastně právě proto ti to celý říkám zrovna dneska –“

„Jak si můžeš půjčovat zrovna od de Jongových?“ přerušila ho. „Zrovna od nich, když na mě ta kráva Sonja za každou blbost pošle udání na obecní úřad! Pověsím prádlo na zahradu a už čekám stížnost, že ji obtěžuju pachem aviváže. Zbláznil ses, Larsi?“

Marit a Sonja žily několik desítek metrů od sebe a bylo by jistě příhodné, kdyby se spřátelily, jenže místo toho mezi nimi panovala antipatie. Byl to onen intuitivní, logicky nezduvodnitelný, avšak o to prudší odpor, jaký se bez zjevné příčiny zrodí už při prvním setkání, obvykle bývá vzájemný a s každým dalším střetem sílí. Marit žila na ostrově sotva pár týdnů, když omylem zaparkovala auto na Sonjině záhonku narcisů. Sousedka jí nechala auto odtáhnout. Marit, zvyklá na velkoměstskou anonymitu a možnost se s kýmkoli rozhádat, protože sousedů je přece spousta a často se mění, na oplátku pověsila de Jongovým na kliku ige-litku s exkrementy jejich perské kočky, která začala používat jako záchod mulčovací kůru u kmenů Maritiniých keřových růží. Vzápětí jí kvůli tomu přišlo předvolání na obecní úřad. Další stížnost se týkala Maritina zvyku položit večer pytel s odpadky přede dveře a až ráno ho hodit do popelnice. *Sousedka obtěžuje okolí pachem odpadků tlejících na jejím zápraží*, napsala Sonja úřadům. Pak už jaksi nepřipadalo v úvahu pozvat de Jongovy na oběd a utužovat sousedské vztahy. Většinou si Sonja s Marit vystačily jen s tím, že se jedna druhé vyhýbaly. Někdy se ale boj přiosťřil, kupříkladu vzkazem *Pouštění rádia u otevřeného okna po desáté hodině večerní lze posuzovat jako nepřiměřené obtěžování občanů provozováním reprodukované hudby v době nočního klidu a může být dle toho postihováno*, který Marit nedávno našla ve schránce.

„Jsou nejbliž.“ Lars pokrčil rameny. „A s Gwen jsme si od nich taky tu a tam půjčili. A než Sonja rozjela tu kosmetiku, běžně si půjčovali i oni od nás, když zrovna neměli.“

„Ale já nejsem Gwen!“ vyjekla Marit. Dokázala si představit, jak Pieterovi a Sonje tenhle stav vyhovuje; jak povýšeně se oba cítí, kdykoli ji potkají. Ne že by se s nimi potkávala často, snažila se jim jít z cesty. Kdykoli ze zahrady uviděla, jak se po silnici blíží auto jednoho nebo druhého, rychle zašla do domu. Ale vzhledem k tomu, že si s de Jongovými navzájem viděli z okna do okna, pochopitelně se nemohla setkáním zcela vyhnout. „Jestli potřebujeme víc peněz, okamžitě si sednu k internetu a začnu si hledat práci.“

„Myslel jsem, že rozjíždíš ty kabelky.“

Nebylo to popíchnutí, jen konstatování. Vztek ji okamžitě přešel. „No... vlastně...“

„V jaký je to fázi, Marit?“

Odkáslala si. „Vlastně si nejsem jistá, jestli ty kabelky nejsou pitomost,“ připustila krotce. Musí se uklidnit. Ani ona není dokonalá. Zdaleka ne. Nemají si s Larsem co vyčítat.

Zhluboka se nadechl. „Fajn. Nevadí. Kašli na kabelky... Kdybys mi pořád neskákala do řeči, už dávno bych ti pověděl, že se vyloupila jedna zajímavá možnost. Dneska mi volal Johan a něco mi nabídl. V pravou chvíli.“

Strýček Johan? Bratr její matky kdysi Marit ukázal, jak se žije slavným a bohatým, načež se oženil, dal v televizi výpověď, přestěhoval se do Čech a zmizel Marit ze života. Zpětně jí připadalo, že jí několikaletou exkurzí do světa smetánky možná víc ublížil, než pomohl. A Lars teď chce, aby je strýček vytáhl z dluhů? Představila si tu ostudu a udělalo se jí špatně od žaludku.

Navíc měla své důvody, proč nemohla, vážně nemohla žádat Johana o peníze...

Důvody, o kterých by se Lars nikdy neměl dozvědět.

„Johana vynech, Larsi,“ řekla. „Už jedenáctý rok nepracuje. Televizní reportéři neberou doživotní rentu.“

„Počkej, poslouchej. Jsou dnes s Ingrid na cestě na Schiermonnikoog a –“

„Opovaž se mého strýce žádat o půjčku. Nepřeju si –“

„Necháš už mě sakra domluvit? Johan se chce vrátit do televize. Dostal nabídku na vlastní pořad. Má rozpitvávat starý kauzy. Nevyřešený kriminální případy. Už na to kývl. Přestěhuje se zpátky do Holandska.“

„Já o ničem –“

„Všechno ti poví, až přijede. Dozvěděl jsem se to mezi prvními, protože Johan chce první reportáž udělat tady na Schiermonnikoogu.“ Významně se odmlčel, jako by jí mělo být jasné, co to znamená. Když Marit nereagovala, pokračoval: „O Gwen, chápeš? Je to přece nevyřešená vražda. Chce natáčet u nás na farmě. Na dunách, kde se to stalo. Zeptal se mě, jestli bych o tom dokázal mluvit na kameru.“

„A ty do toho půjdeš?“

Sotva znatelně pokrčil rameny.

„Proboha, to nemusíš, Larsi! Nemusíš souhlasit jenom proto, že je Johan můj strýc.“

Sklopil oči. „Když odmítnu, Johan třeba tu reportáž natočí beze mě a zase se rozjedou starý drby. Neznáš zdejší lidi tak dobře jako já, Marit. Ale vezmi si to takhle – sotva ses přistěhovala, udělala sis ze sousedky úhlavní nepřítelkyni... a je to tak dodnes! Tady se neodpouští. Pro spoustu lidí jsem pořád chlápek, co zavraždil svoji ženu.“

„Ten případ odložili.“

„Jo. Právě. Odložili, nevyřešili. Takže se celý roky dál spekuluje o vrahovi. A kdo je první na ráně? Manžel. Když se v tom trochu poštourá televize a já jí pomůžu, všichni uvidí, že se nebojím. Že nemám co skrývat.“

Tohle se mu nepodobalo. Vážně dovolí, aby se mu rýpali v ranách, které se nejspíš nikdy úplně nezahojí? „Nemusíš to dělat, Larsi. Zavolám Johanovi. Řeknu mu, že –“ A vtom jí došlo, proč nejdřív mluvili o dluzích a hrozící exekuci,

a teprve pak o Johanovi a Gwen. „On ti za to *zaplatí*? Strýc ti nabídl prachy, když mu budeš před kamerou vyprávět, jak ti zavraždili ženu? A ty do toho půjdeš? To si snad ze mě děláš srandu, Larsi.“

I v šeru stájí poznala, že se mu do tváří nahrnula krev. Usilovně se snažil ze škvíry mezi prkny na vratech boxu vyšťourat uvízlé žíně z koňského ocasu. Nezvedl k Marit oči. „Nedělám si srandu.“

„To je ale přece odporný! Nemůžeme vydělávat na tom, že ti kdysi zabili ženu!“ Strýce vlastně chápala. Johan potřebuje pro svůj návrat velkou kauzu, bombu, potřebuje dokázat, že je pořád ještě ve formě. Tušil, že by se Lars mohl zpěčovat, a tak mu nabídl to, co potřebuje každý: peníze. Strýc vždycky myslel především na vlastní prospěch. I tehdy, když po bouřlivém rozchodu s praštěnou Madelií Spam Visserovou nastěhoval Marit s její matkou do svého luxusního loftu v Amsterdamu a nechal je tři roky ochutnávat nadbytek, jen aby jim po příchodu další osudové ženy zase sbalil kufry, odvezl je zpátky do titěrného předměstského bytu a jako náplast jim nechal jen klíče od prázdninového domku na Schiermonnikoogu. „Nedělej to, Larsi.“

„Johan mi dá za reportáž dost na to, abych doplatil daně a zdravotní pojištění. Pak ještě musím vyřešit ty úvěry. A Johan už oslovil i Svena. Taky je ochotný se na tom podílet. Když do toho půjde i Gwenin táta, proč bych se já měl cukat?“

To Marit překvapilo. Čekala by, že cholerik Sven Kremer se strýcem vyrazí dveře. „Nechápu, proč chcete otevřít starý rány,“ řekla tiše.

„Nenapadlo tě, že když se v tom případě povrtají reportéři, můžou třeba odhalit něco, co policii uniklo?“

To ji tedy opravdu nenapadlo. Zнала pracovní metody svého strýce. „Larsi, copak si nepamatuješ Johanovy pořá-

dy? Dělá bulvár! Jde po povrchu. Jestli něco vyšťourá, tak jenom špínu. Když s ním do toho půjdeš, našťveš spoustu lidí.“ Představila si, jak se jim po domě motají kameramani, zvukaři a osvětlovači a přes plot nakukují zvědavci. Nepřála si, aby si celý Schiermonnikoog připomněl, že její partner kdysi za podivných okolností pochoval manželku. Reportáž vyvolá Gwenina ducha; ne že by se ten přízrak někdy stáhl ze scény. Lars bude před kamerami na zavražděnou ženu vzpomínat a v duchu srovnávat. Gwen a Marit. Originál a kopie. Marit má jednu nespornou výhodu: je živá, dýchá, je tady. Jenže když se Lars bude denně přehrabovat starými fotkami a vzpomínkami, ožije i ta druhá... K tomu nesmí dojít, blesklo Marit hlavou. Nesmí se to stát.

Nesnesla představu, že Lars zase prosedí hodiny nad krabicemi s věcmi své zavražděné první ženy, že se opět začne toulat po pláži a vracet se s červenýma očima, že uprostřed příjemného hovoru nad vínem vstane, práskne za sebou dveřmi a objeví se až k ránu... Tohle období už přece mají za sebou! Od téhle atmosféry utíkali na Kapverdy, na Tenerife a do jiných koutů světa, tyhle myšlenky se snažili zahnat vybíráním dalších a dalších hezkých věcí do domácnosti. „Nedělej si iluze, že reportáž ve strýcově stylu očistí tvoje jméno,“ usadila ho. „Pravděpodobně se stane pravej opak.“

Larsovi se konečně podařilo vysvobodit koňské žíně ze škvíry ve dřevě. Namotal si je na ukazováček a pak už mu nezbylo nic jiného než k Marit zvednout oči. Měl v nich zvláštní, odmítavý výraz. „Říkej si, co chceš, já do toho půjdu, Marit. Nepotřebuju tvoje rady. Nepotřebuju, abys mi stála za zadkem a kibicovala a říkala mi, co je pro mě dobrý a co ne. Jsem dospělej chlap. Nespím, lámu si hlavu s dluhama, doufám, že se něco stane – a ono fakt jo, stalo se!“

„Já tedy rozhodně na kameru mluvit nebudu.“

„Ani nemáš o čem, Marit. Gwen jsi přece neznala.“

Založila si ruce na hrudi. „Jezdila jsem na Schiermonnikoog do strýcova domku už v době, kdy ještě žila. Jak můžeš vědět, že jsem ji neznala?“

„Jasně, ale máš o ní snad co říct?“

Neodpověděla. Byl to marný boj. „Já s tím prostě nesouhlasím, Larsi. Nemůžeš to ještě zvážit?“

„Ne! Mysli proboha na ty prachy! Místo abychom se na ně dřeli, budeme moct žít. Zalepíme velkou díru v rozpočtu. Můžeme zase někam vyrazit. Vzáít Eli k teplému moři. Chápeš?“

„Možná bychom raději měli dospět, Larsi.“

„To mi říká ta pravá.“

Nesouhlasila s ním. Ale fajn. Je to jeho minulost, jeho rozhodnutí. „Dělej si, co chceš.“

„Nic jinýho ani nemám v úmyslu,“ odsekl, ale už bez vzdoru v hlase, spíš unaveně. „Nemusím se ti zodpovídat.“ V šeru si ji prohlížel, těkal pohledem po jejích nakrátko ostříhaných vlasech, zavadil pohledem o její náušnice, nos, rty. Pak se zamračil, jako by se v duchu překvapeně ptal: Proboha, s kým to tady mluvím? Kdo je ta žena? Pokusil se o úsměv, s hranou lehkostí ji šťouchl do ramene a prošel okolo ní ven do slunečního světla.

Marit zůstala stát v chodbičce stájí a poslouchala tiché frkání koní a škrtání podkov o betonovou podlahu boxů. Věděla, že i kdyby Lars neodešel, nemělo by smysl dál s ním mluvit. Poznala ten tón hlasu, ten výraz.

Už zase ji v duchu srovnával s Gwen.

* * *

Budoucnost jako černá díra. Ingrid Ruttenová si ji nedokázala představit a vlastně se o to ani nesnažila. Měla z ní strach.

Opírala se o zábradlí na horní palubě trajektu na Schiermonnikoog a dívala se, jak se od boků lodi rozbíhají še-

divé vlny. Do uší jí narážel protivný studený vítr a občas ji do nosu uhodil pach kouře z komínu trajektu. Plochý ostrov v dálce vyčníval z moře jako tenká slupka. Netěšila se na něj.

Trajekt provázelo hejno racků. Plachtily podél lodi a nechávali se dlouze nadnášet proudy vzduchu, aniž pohnuli křídly. Ingrid sáhla do kabelky a naházela jim zbytky svačiny z cesty – navzdory cedulím zakazujícím krmení ptáků z paluby.

Ohlédla se; Johan stál zády k ní u zábradlí na protější straně paluby. Po cestě z Čech se v autě trochu pohádali a ještě chvíli potrvá, než napětí poleví, ale na ostrově ho jistě špatná nálada přejde. Zatímco Ingrid jezdila na Schiermonnikoog jen kvůli němu a nerada, Johan pokaždé pokřákal. Nemohla se mu divit. Vracel se domů.

Poznali se na jaře před jedenácti lety u soudu v Amsterdamu – ona česká soudní překladatelka a tlumočnice, on holandský investigativní televizní reportér. Vzal ji na večeri a u druhé lahve vína začal vykládat, jak už tři a půl roku žije se sestrou a její dcerou, „Za celou tu dobu jsem neměl pořádný vztah, no dovedeš si to představit?“, jak pořád jenom pracuje a tu a tam si odskočí k nějaké milence, ale „Najednou si připadám totálně vyhořelý, unavený, prostě jako by mě přejel parní válec,“ a ze všeho nejraději by se vším praštil, prodal byt v Amsterdamu, odstěhoval se s Ingrid do Čech a zakotvil tam někde v rovinách, ty má rád, v bíle natřeném domě s uzavřeným dvorem, modrými okenicemi a muškáty na parapetech.

„Budeme chovat oslíky,“ plánoval a pod stolem k ní tiskl koleno. „Vypustíme je na pastvinu přímo pod okna tvé pracovny a ty budeš sedět u stolu a překládat, a vždycky když si budeš chtít udělat pauzu, vykloníš se ven, zavoláš je, oni přiběhnou a ty je z okna nakrmíš mrkvičkou...“

Ingrid předpokládala, že by jí slíbil cokoli, jen aby ten

večer nemusel jet domů sám. Že by si ji, českou soudní překladatelku (byť na svůj věk nesmírně přitažlivou, tuhle svou přednost znala), vzal přední holandský televizní reportér s tváří Marlona Branda, v podstatě místní celebrita? Že by se s ní přestěhoval do Čech a koupil pro ně dům? Nebyla naivní. Přitakávala mu, ale nebrala vážně ani slovo; chtěla si s ním jen užít pár hezkých týdnů nebo měsíců, těžko říct, jak dlouho může takový vztah vydržet. Bylo jí tehdy devětačtyřicet, byla svobodná, její nemanželská dcera byla provdaná ve Spojených státech a nemínila se už nikdy vrátit. Ingrid si zakládala na své samostatnosti a žila hlavně prací. Zvykla si, že muži na začátku sprádají odvážné plány, načež se soucitným úsměvem prohlásí: „Ale miláčku, to bylo přece jenom takový snění.“ Myslela si, že Johan je jen další žvanil.

Ale zmýlila se v něm. Skutečně do několika měsíců přestal pracovat, prodal svůj luxusní loft v Amsterdamu, vzali se, pořídili si drazze zrenovovaný starý dům u Lužnice a Ingrid měla od stolu výhled na lipovou alej a pastvinu.

Mohli oba pohodlně žít z Johanových úspor, ale ji ani na vteřinu nenapadlo zůstat doma. Jestli se něčeho opravdu bála, tak stárnutí a nesamostatnosti. Nečinnost jí připadala jako synonymum pro nemohoucnost. Potřebovala vědět, že dál dokáže držet tempo s třicetiletými kolegy, potřebovala mluvit s lidmi, řešit problémy, cítit se užitečná. Kdyby se toho všeho vzdala, byla by to vůbec ještě ona? Pokud by ji Johan opustil, co by jí zbylo? A vážil by si jí vůbec ještě? Takhle ji alespoň nikdo nemůže obvinít, že si vzala bohatého cizince jen proto, aby se mu mohla pověsit na krk.

Johan nikdy neprotestoval, že se mu Ingrid stoprocentně nevěnuje. Seděl doma a převáděl svoje staré reportáže do knižní podoby. Nechával ji, ať si v pracovním klidu překládá nebo jezdí po soudech, ale kdykoli zatoužila po jeho

společnosti, mohla ji mít. Měli bezproblémový vztah, až ji občas napadalo, že tahle idyla nemůže trvat věčně.

Vlastně byla zvyklá i na tyhle pravidelné zářijové dovolené na Schiermonnikoogu, kde Johan vlastnil domek na dunách. Nikdy však nezapomněla podotknout, že čtrnáct dní na ostrově je víc než dost. Pořád tam fičí a Severní moře je tak studené a nevábně šedivé, že by se v něm nevypokoupala ani z recese. Nebavilo ji pozorovat z pláže tuleně ani sledovat dalekohledem ústřičníky, rybáky a další havěť. Dovolenu na ostrově si odjakživa spojovala s popíjením koktejlů na barevném plážovém lehátku, s romantickými útesy a průzračně modrým mořem, jenže na Schiermonnikoogu nebyl jediný útes, jen desítky kilometrů dlouhá písčiná pláž, na níž ovšem všudypřítomný studený vítr znepříjemňoval všechno, co normální lidé na dovolené u moře obvykle dělají. Co si na takovém místě počít? Podíváte se k majáku, s větrovkou zapnutou až ke krku se projdete po pláži, zajedete si na kole k rozhledně nad přírodní rezervací, dáte si kafe a jablečný koláč na terase plážového pavilonu, povečříte ve třech čtyřech restauracích... a pak už se jenom těšíte, až zase vypadnete.

Každoročně Johanovi opakovala, že kvůli práci prostě nemůže – *ne-mů-že* – v Holandsku zůstat déle než dva týdny v kuse, jistě, dělá sice na živnostenský list a může si práci brát s sebou, ale to neznamena, že by se mohla vypařit z Čech, na jak dlouho se jí zachce! Ve skutečnosti se jí na ostrově tvrdnout zkrátka nechtělo. Letos přijeli výjimečně už podruhé – v létě se museli zúčastnit opulentní oslavy třicetin jeho neterě Marit – a Ingrid se po tak krátké době na Schiermonnikoog znovu nechtělo. Ze všeho nejvíc se těšila, až ji trajekt poveze zpátky na pevninu. Nebavilo ji potkávat lidi, které Johan znal líp než ona, a odrážet neustálé nájezdy té jeho příšerné bývalé Madelie Spam Visserové, která se od něj nechává ostudně vydržovat, vytrubuje do

světa naprosto zbytečné informace a udrží pusu zavřenou, jediné když pije, jí nebo spí. Dovolena na Schiermonnikoogu se zkrátka dala vydržet, pokud člověk věděl, že se zase brzy vrátí domů, do svého domu, na svou zahradu, mezi své přátele, do své postele.

Jako by mu pobyt na jednom ostrově nestačil, Johan se často cestou zpátky chtěl ještě na jednu noc zastavit na dalším místě v Holandsku – buď na jednom ze sousedních ostrovů, nebo v jednom z přímořských letovisek na pevnině, třeba v Noordwijku či Zandvoortu. Ingrid chápala, že si její manžel vychutnává pobyt ve své rodné zemi, ale přesto obzvlášť ty jeho závěrečné exkurze absolvovala se skřípěním zubů.

A brzy bude ještě hůř.

Stačilo na to pomyslet a Ingrid měla po náladě. Od chvíle, kdy jí Johan prozradil, co plánuje, ji neustále – dokonce i uprostřed noci v kratičké pauze mezi probuzením a opětovným usnutím – pronásledovala úzkost. Johan se chce odstěhovat zpátky do Holandska. Prodat osly. Dům v Čechách pronajmout a užívat ho jen pár týdnů v létě. „Na stáří bude život v Holandsku pohodlnější než v Čechách,“ tvrdil Johan. „Porovnej třeba jenom potraviny v obchodech nebo kvalitu lékařské péče...“ Hlavou jí běžely všechny ty fráze, které jí v posledních dnech opakoval. Velká příležitost. Comeback. Nabídka, která se neodmítá. Důkaz, že ve své profesi pořád ještě něco znamenám. Že na mě nezapomněli...

Copak právě tohle kdysi Johan nechtěl? Utekl do Čech za klidem a anonymitou, jenže Ingrid tušila, že čím je starší, tím víc mu chybí nejen samotné natáčení reportáží, ale i stres a pocit výjimečnosti, který mu práce dávala. Žil s ní v Čechách už jedenáctý rok. Psal, zahrádkařil, naučil se sbírat houby, ale na jak dlouho to člověku vystačí? Procestovali spolu celé Čechy a kus Evropy, několikrát přestavěli dům,

podívali se do Ameriky. Johan byl šťastný, dokud bylo co objevovat a budovat. Pak ale Ingrid vycítila, že se s ní začíná nudit.

Stáhl se do ústraní příliš mladý, uvědomovala si. A v Čechách si připadá moc obyčejný. Chybějí mu fanoušci; ten pocit vlastní výjimečnosti, když se musí schovávat za tmavými brýlemi, aby po něm v každé restauraci někdo nechtěl autogram. V Holandsku ho díky občasným reprízám jeho pořadů dodnes zastavovali lidé na ulici. Schází mu vzrušení, adrenalin a absence soukromí, věděla Ingrid. Postrádá přesně to, před čím kdysi utekl. Když z televize odešel, bylo mu teprve padesát. Proč si vlastně myslela, že mu po zbytek života bude stačit jen ona a dům na břehu Lužnice?

„Může to být moje poslední šance,“ vyštěkl podrážděně, když se odvážila proti jeho návratu do práce zaprotestovat, a ona pochopila, že mu tu příležitost nemůže vzít. Za nějakých pět šest let už Johanovi nikdo vlastní pořad v televizi nenabídne. Takže fajn, Ingrid se s ním odstěhuje do Amsterdamu, a samozřejmě, bude ho následovat kamkoli, stejně jako předtím on následoval ji. Víkendy budou trávit na Schiermonnikoogu; najednou to na ostrov budou mít dvě hodiny jízdy, ne celý den.

Co na té nehostinné písečné placce bičované větrem budou pořád dělat a jak se Ingrid vyrovná s neustálým obtěžováním ukecané Madelie Spam Visserové, to už je druhá věc.

Opřela se o zábradlí a dívala se, jak rackové plachtí podél trajektu a nechávají se nést proudy vzduchu, aniž musí pohnout křídly. Osíci Princ a Sofie teď postávají ve stínu olší, drcají do sebe nozdrami, otáčejí se za cyklisty a netuší, že je čeká stěhování. Když si je Johan s Ingrid přivezli, zvykali si na nové pastvině několik týdnů. Hlavně aby měli slušné zacházení... Začala rychle mrkat, aby potlačila slzy; ten vítr je hrozně ostrý, prohodí, pokud si Johan všimne, jak jí zčervenaly oči.

Kéž by mu něco zhatilo plány, napadlo ji. Kéž by mu třeba zavolali, že ten pořad nakonec svěřují někomu jinému, mladšímu, slavnějšímu. Okamžitě se za tu myšlenku zastyděla; měla by přece svému muži přát úspěch a chtít, aby byl šťastný, ať už to znamená cokoli.

Ale má přece taky právo na svůj názor, na svoje představy o životě. Johan jí dal vysněnou pracovnu s oslíky pod oknem, jen aby jí to všechno o několik let později zase vzal. Když ho bude následovat do Amsterdamu, bude nešťastná. Nebylo by nakonec nejlepší, kdyby on žil tady a ona zůstala v Čechách? Jenže zůstal by jejich dům bez Johana ještě domovem? Vážně by chtěla všechny ty pečlivě zařízené místnosti obývat sama? Co by tam po večerech dělala? A dal by se vůbec vztah dvou lidí, které dělí devět set kilometrů, ještě nazývat fungujícím manželstvím?

Kéž by se něco stalo, pomyslela si s pohledem upřeným na tenkou tmavou linku v proluce mezi dvěma ostrovy, kde se ocelově šedé moře stýká s kouřově šedou oblohou.

Kéž by se něco stalo.

Kapitola 2

Svena Kremera občas probudil nedostatek kyslíku. Probral se a zjistil, že nedýchá. Otevřel ústa, ale nedařilo se mu hned natáhnout vzduch do plic. Jako kdyby zapomněl, jak se to dělá. Vždycky se posadil a marně lapal po vzduchu. Poléval ho pot. Pak se konečně nadechl. Jak je možné, že ho tělo ve spánku zradí a přestane fungovat, jak má? Jako by se rozhodlo umřít. Skončit to tady. Sven se kvůli tomu někdy bál usnout, ale dnes ne; po obědě se ve svém domku jménem *Lepelaar* pohodlně natáhl, zavřel oči a nechal si klesnout knížku na hrud.

A zase se to stalo.

Když naprázdno otevíral ústa jako ryba na suchu, napadlo ho, že takhle možná jednou umře: ve spánku přestane dýchat a včas se neprobudí. Vlastně by to byla milosrdná smrt. Ještě milosrdnější než ta, která krátce po zavraždění jejich dcery potkala Klaru: lezla po žebříku do kurníku pro vajíčka, předklonila se, aby je vytáhla ze slámy, v tu chvíli se jí zastavilo srdce a už tak zůstala. Sven měl tenkrát sto chutí vylézt na ochoz majáku a skočit šipku dolů, ale kvůli Eli zůstalo jen u představ. Má vnučku. Je jeho povinností zůstat naživu a vyprávět jí, jaká byla její babička a máma.

Pokud ale chce vydržet naživu co nejdéle a dohlížet na Eli, je moudré, aby dál bydlel sám? Revmatoidní artritida mu zkroutila prsty a za vlhkého studeného počasí ho klouby v celém těle bolely tak, že několik dní nevyšel z domu. Sven měl cukrovku, vysoký tlak... choroby se mu v poslední době snad množily dělením. A teď ještě to dýchání; syndrom spánkové apnoe, vysvětlil mu lékař, prostě se vám uzavře hltan a vzduch nemůže proudit do plic. Namáhá

to srdce a zvyšuje pravděpodobnost infarktu, chtělo by to operaci... Sven řečí o svém těle – a zejména o tom, co v něm nefunguje – neposlouchal rád. Celý život si zakládal na své nezávislosti; jako bývalý strážce majáku byl zvyklý, že mu často nikdo nedělá společnost ani nekryje záda. V poslední době si však zdráhavě připouštěl, že by potřeboval, aby se o něj někdo staral.

Lars mu mockát zopakoval, že se Sven kdykoli může přestěhovat k nim na farmu, jenže kde by ho asi tak ubytoval? V přístěnku u stájí? Lars s Marit sice měli velké hospodářské budovy, ale obytných místností málo. Navíc Sven věděl, že to není nezištně míněná nabídka. Kdyby se odsud odstěhoval, Lars by ho dennodenně popichoval, aby *Lepe-laar* prodal, vždyť co jiného s takovou barabiznou, nechal se už párkrát slyšet. A peníze by z něj vymámil. Věčně je potřebuje... nikdy jich nemá dost. Jeho dům i stáje by potřebovaly generální opravu, ale Lars si nechává všechno padat na hlavu a raději utrácí za kožená křesílka, která si Marit vyhlédne v katalogu, nebo dovolenou někde v tramtárii. Sven byl přesvědčený, že kdyby si Gwen kdysi vybrala jiného partnera, byla by dodnes naživu. Ten chlap mu připadal příšerný; stačilo mu jen slyšet jeho hlas a vnitřnosti se mu svíraly. Od začátku tušil, že s Larsem budou jenom problémy.

Dokázal ale mlčet. V den Gweniných osmnáctých narozenin se přece s Klarou dohodli, že dál už o sobě dcera bude rozhodovat sama. Udělali chybu, když s Larsem nevyrazili dveře? Sven se zpočátku uklidňoval tím, že Lars možná není tak špatný chlap, jak se mu zdá. Žádný otec nejspíš není nadšený, když si jeho dcera najde přítele. Nebylo nakonec normální a vlastně i správné, když na Larsovi hledal chyby? Nehledal by je úplně na každém?

Jenže pak Gwen zemřela a Sven si nemohl pomoci: po-dezíral Larse. Jeho dcera měla životní pojistku; sice jen ní-

kou, ale byly to peníze, a ty v domácnosti mladých chronicky scházely. Farma s jízdárnou jim nikdy moc nevydělávala, a přitom si žili nad poměry. Dovolené, výlety, hezké auto, loď, koně s kvalitním rodokmenem... Lars z pojistky poplatil dluhy, jen aby vzápětí s novou partnerkou nasekal další.

A teď Lars chce, aby Sven vykládal o mrtvé dceři do televize. Pro peníze, jak jinak? „Kvůli Gwen,“ prohlásil, když včera Svenovi volal, aby se ho zeptal, jestli se rozhodl nabídku přijmout. „Byla by ráda, že děláme všechno pro to, aby se vrah našel.“

Jenže Johan Rutten nabídl Svenovi za natáčení slušný honorář a bylo jasné, že ani Lars neodejde s prázdnou. Sven si o motivaci bývalého zetě nedělal iluze.

Souhlasila by s tím Gwen? Přála by si, aby táta ukazoval její staré fotky na kameru a mluvil o jejich posledním setkání? Chtěla by se stát skrze televizní reportáž nesmrtelnou, anebo o posmrtnou slávu nestojí?

Sven vstal z úzkého lůžka, oblékl si kožešinovou vestu a postavil na staříčkový sporák konvici s vodou. V domku na samotě kousek od moře bylo všechno staré a zanedbané, ale Sven si nepřál nic měnit. Proč vyhazovat, co pořád slouží? Proč vyhánět z domu vzpomínky, když stačí dotknout se oblýskaného vypínače nebo vzít do ruky narezlou konvici a hned si vybaví, jak totéž dělávala jeho žena nebo dcera?

Lars mu mockrát nabízel, že mu pořídí do domácnosti něco nového, ale Sven odmítal. Je mu téměř osmdesát, s tímhle už vystačí. A až jednou *Lepelaar* zdědí Eli, vylepší si ho po svém.

Nasypal do hrnku dvě lžičky instantní kávy, zalil ji vroucí vodou a ztěžka dosedl ke stolu pod oknem. Dnes mu v kloubech loupalo víc než jindy; bude muset pořádně zatopit.

Usrkával kafe a oknem bez záclon se díval na duny a vrcholek majáku za nimi. Domek s krásným výhledem neda-

leko pláže od něj už mockrát chtěli koupit developeři, místní podnikatelé, turisté a nejrůznější spekulanti, ale dosud s každým zájemcem nekompromisně vyrazil dveře. Stále ještě se uměl pořádně naštvat, i když od doby, co začal brát léky na cukrovku, už nebyl tak cholerický jako dřív. Škoda že manželka ani Gwen se jeho klidnějších roků nedožily...

Znovu si lokl kávy, otevřel zásuvku ve stole a vytáhl sešit v ohmataných kožených deskách.

Když neměl sílu dělat cokoli namáhavého, což se stávalo čím dál častěji, občas jím listoval a četl si svoje staré zápisky o „případu Gwen“ – dnes už spíš pro rozptýlení, než že by čekal, že objeví nějakou novou spojitost nebo stopu. Zápisky z dob, kdy naivně věřil, že jako detektiv amatér zvládne, co kriminálka nedokázala, a na vlastní pěst odhalí vraha své dcery.

Jenže život není televizní seriál. Sven tenkrát nevypátral vůbec nic. Napadlo ho, že Johan Rutten se na všechno, o čem on kdysi přemýšlel, může podívat z jiného úhlu. Možná to stojí za pokus. Gwen už je stejně všechno jedno.

A Eli? Když ráno vnučce zavolal a zeptal se jí, co si o natáčení reportáže o mámě myslí (od otce kupodivu ještě nevěděla nic), odpověděla s bezstarostnou naivitou patnáctileté: „A to budu jako taky mluvit na kameru? Jako že budu v televizi? To si děláš srandu, dědo!“ A když odpověděl, že ne, z takových věcí by si přece srandu nedělal, vyjekla: „To mi s tátou nemůžete udělat, že byste do toho nešli! Máma by byla šťastná, že jsme všichni slavný. Fakt! Vím to!“

* * *

Zvuk klavíru vrátil Marit do minulosti, do časů bezpečí a hojnosti. Zastavila se vedle otevřeného okna hotelové jídelny a poslouchala. V okně pohlávala záclona a zevnitř se neslo cinkání příborů a hlasy hostů.

Marit předstírala, že něco hledá v kabelce, aby mohla

ještě chvíli lelkovat před čtyřhvězdičkovým hotelem. Zastesklo se jí po světě uvnitř. Po tiché vážné hudbě, úslužných číšnících a lesknoucím se chromu. Po pocitu, že tohle všechno je tu pro ni. Do nejlepšího hotelu na Schiermonnikoogu ji strýc bral každý rok na oběd nebo večeři (zítra nejspíš půjdou zase), jenže Marit zatoužila vstoupit dovnitř hned. Dát si alespoň kávu a zákusek. Pobýt mezi lidmi, kteří nemají existenční starosti, a chvíli sama sobě předstírat, že mezi ně patří. Larsovo přiznání jí otřásl. Potřebovala se ujistit, že na tom ještě není tak špatně. Že se její svět úplně nehroutí.

Hotel Prins nebyl zdaleka tak honosný jako hotely, ve kterých kdysi bydlívala se strýcem. Nastavila tvář slunci, zaposlouchala se do klavírní melodie a dovolila si zavzpomínat, jaké to je sedět v jídelně Mariotu na promenádě v Cannes, pod podrážkami mít vysoký měkký koberec, na sobě šaty z kvalitní látky, na zápěstí těžké hodinky a nechávat se obletovat úslužnými číšníky. S Larsem sice nikdy nešetřili, vážně ne, jenže i to nejlepší, co si mohli dovolit, mělo k opravdovému luxusu daleko. A vida, i ty průměrné pozitivky, které si spolu dopřávali – dovolené v apartmánech s kuchyňkou u teplého moře, hezky zařízený dům –, je dovedly ke krachu...

Už dlouho se jí tolik nestýskalo po dostatku – ne po hýření, ale po životě bez úzkosti; po klidu, jaký se v člověku rozhostí jen tehdy, když ví, že má všechno, co potřebuje.

Samotnou ji překvapilo, že takhle uvažuje. Roky, které kdysi prožila se strýcem mezi takzvanými lepšími lidmi, si obvykle připomínala věčně, bez nostalgie. Ano, od šestnácti do devatenácti jezdila po nejdražších hotelech v Evropě; v létě na Riviéru a v zimě do Cortiny d'Ampezzo a Saint Moritzu. Pak se nějaký čas těžko smířovala s faktem, že mezi smetánku zase ztratila přístup a že jsou dny, kdy nemá ani na burger od McDonalds. Udělala v té době pár chyb,

ale pak se zklidnila a přijala realitu. V létě poznala Larse a uvědomila si, že tenhle muž o ni vážně stojí a jí se navíc hodí zmizet z města, co nejdál od pokušení. Zakotvila tedy na Schiermonnikoogu a ostrov si zamilovala, přestože život mezi starousedlíky byl mnohem náročnější, než si předem malovala. Snažila se jim zavděčit alespoň tím, že na jízďárně pořádala laciné kurzy jízdy na ponících pro školáky. Pár známých si tu našla. Nestěžovala si.

Jenže včera se něco změnilo. Když se Lars ve stájích sešypal, něco v ní prasklo. Přestala se sama před sebou přetvářovat? Připustila si, že na Schiermonnikoogu není šťastná a že si není úplně jistá, jestli se rozhodla správně?

Raději se soustředila na zvuk klavíru. Co je to za melodii? Podívala se na hodinky. Bylo po dvanácté. Lars jel na schůzku se strýčkem Johanem a cestou ji vyhodil ve vzdálenější vesničce Seedune, aby rozvěsila letáky s nabídkou vyjížděk na koni; pak už se na sebe nebudou vázat a Marit se domů vrátí autobusem. Času má spoustu. Vytáhla z kabelky peněženku a zkontrolovala její obsah. Neměla u sebe moc, ale na jednu předraženou kávu by to mělo stačit.

Když pokládala nohu na první schod, ohlédla se a na protějším chodníku uviděla Madelii Spam Visserovou. Na poslední chvíli; kdyby si dávné přítelkyně strýčka Johana všimla o pár vteřin později, už by ji Madelie zahlédla vcházet do hotelu a věrna své přezdívkce Spam by informovala každého včetně těch, které vůbec nezajímá, kam chodí Marit Foolenová rozmařile utrácet.

Marit ji neodsuzovala, soudila, že drbnou se člověk prostě narodí a nemůže proti svému založení nic dělat. Vlastně měla Madelii celkem ráda, ta rozevlátá excentrická osůbka byla mezi chladnými, upjatými ostrovany celkem osvěžující výjimkou. Otočila se k hotelu zády a zamávala na ni.

Madelie byla čiperná drobná padesátnice s orlím nosem a pronikavýma zelenýma očima. Rty se jí neustále mír-

ně pohybovaly, jak si sama pro sebe něco drmolila, a jejích dlouhých vlasů svázaných do drdolu se snad nikdy nedotkl kadeřík. Tolik se lišila od noblesní a vždy dokonale upravené české tety Ingrid, až si Marit říkala, že si snad strýček Johan vybral Ingrid jako pravý protipól své problémové bývalé. Když Madelií opustil, nesla rozchod tak těžce a dělala ve jménu lásky (a pod vlivem alkoholu) tak příšerné věci, že strýc nakonec požádal o soudní zákaz přiblížení.

Ale jako všechny city i ty Madeliiny nakonec vyprchaly. Omezila pití, vdala se za zemitého ostrovana a v dobách, kdy strýček Johan žil s Marit a její matkou, už byli s Madelií dobří přátelé. Často se stýkali a historky o krvavém kusu hovězího srdce, prohozeného oknem strýcova domku, patřily k jejich nejoblíbenějším.

Dnes Spam vlastnila schiermonnikoogské Muzeum moře, kde vystavovala bójky, záchranné čluny a nejrůznější harampádí vyplavené příbojem. Děti neměla, před pár lety ovdověla a na ostrově plnila funkci stínového obecního rozhlasu: ke každé oficiální informaci přidala pár zákulisních drbů, a pokud jste chtěli, aby se něco co nejrychleji rozkřiklo, stačilo svěřit se jí. I teď zvedla ruku nad hlavu a zahalekala tak hlasitě, až se několik lidí otočilo: „Marit! To je skvělá zpráva s tou reportáží o Gwen! Já bych se vůbec nedivila, kdyby Johan odhalil vraha!“

Marit se rozpačitě usmála a kývla. Nechtělo se jí křičet na celou ulici, že Madeliin názor nesdílí.

„Tvůj strýc je lepší slídl než všichni policajti!“ zahulákala z protějšího chodníku Madelie a štrúdlm německých turistů si razila cestu k Marit. „Napsal mi dlouhý e-mail o tom, co všechno chce v reportáži ukázat. Přijde natáčet i do Muzea moře! Bude to pro mě úžasná reklama,“ dodala už tišeji, když dorazila k Marit.

„Tak to ti moc přeju,“ odpověděla Marit a pomalu se loučila s představou, že si zklidní nervy jednou předraže-

nou kávou v luxusním hotelu. Madelii neviděla od oslavy svých třicetin přede dvěma měsíci a tušila, že jí nezbude nic jiného než se s ní trochu zapovídat a možná ji i doprovodit do Muzea moře.

Madelie ji však potěšila: „Spěchám na sraz Spolku pa-ličkářek, tak se s tebou nemůžu moc zdržet. Změnila jsem provozní dobu, víš? O víkendech otevírám muzeum až ve dvě, lidi si rádi přispí. A já mám popravdě řečeno lepší věci na práci než vysedávat sama mezi kostrama tuleňů. Mám otevřeno jenom od dvou do pěti. To stačí. A jak se ti daří?“ Nepočkala na odpověď a drmolila dál: „Potkala jsem tuhle Larse a nevypadal moc dobře, holka, byl takovej přepadlej a sotva mě pozdravil, není mu nic?“

Marit využila kratičké pauzy v proudu slov a vyhrkla: „Za moc to teď nestojí, Madelie. Scházejí nám peníze. Ale komu nescházejí, vid?“ Vlastně ani nevěděla, proč to řekla, původně se nechtěla Madelii svěřovat. Ale muselo to ven. Nenašla si na ostrově tak dobrou přítelkyni, aby se jí mohla ze všeho vypovídat, a kamarádky z města za ní na sever jezdily čím dál míň.

„Nemůže to být zase tak hrozný,“ namítla Madelie. „Chci říct... když víš, že si na starý kolena přilepšíš, nemůžou tě problémy s penězi ničit tolik jako lidi, kterým nezbývá nic jiného než snít o výhře v loterii. Johan je vážně třída, Marit. Dojalo mě to s tou závětí... vážně mě to dojalo.“

Marit netušila, o čem je řeč. „S jakou závětí?“

Madelie se zarazila. „Jo tak on ti to neřekl? Tak to jsem asi neměla... no ale když už je to venku...“

„Co mi měl říct, Madelie?“

„V létě na tvých narozeninách mi pověděl, že se chystá sepsat závěť a odkázat nějaký peníze tobě, svojí sestře... a taky mně,“ dodala a tváře jí zružověly. „Tvůj strýc je kanón, Marit. Vážně. Vzhledem k tomu, co my dva máme za sebou, bych nikdy nečekala, že na mě bude pamatovat.“

„O tom nic nevím,“ hlesla Marit a uvažovala, nakolik se tenhle drb zakládá na pravdě. „Tedy... ne že bych nevěděla, že Johan je kanón, ale netušila jsem, že nám chce něco přenechat. Teta Ingrid má přece dceru. Čekala bych, že všechno jednou dostane ona.“

„No tak vidíš, všechno nedostane.“ Madelie spiklenecky zamrkala. „Říkal, že po něm jednou zdědíš nejen peníze... slušný peníze, ale ještě tu louku, kterou v létě koupil od vašich sousedů. Tu pastvinu, na který se možná časem bude moct stavět.“

Marit kývla. Překvapilo ji, že se strýc v létě rozhodl koupit od de Jongových kus zemědělské půdy přiléhající k Larsovým pozemkům. Pieter de Jong v té době rozjařeně rozhlašoval, že když jednou v noci vezl taxíkem opilé obecní zastupitele, vyslechl zvěsti o zatím přísně tajné chystané změně územního plánu, po níž by se na těchto pastvinách mohlo stavět. S Johanem, který přijel na Schiermonnikoog kvůli Martiným třicetinám, se někde dali do řeči, slovo dalo slovo a Johan se rozhodl pastvinu de Jongových koupit. Marit připadalo nerozumné, že se strýc odhodlal spekulovat jen na základě drbů od taxikáře (neužil na něj nakonec Pieter nějakou boudu, aby se za dobré peníze zbavil půdy?), ale dobře, když si to strýc může dovolit, ať si utrácí. Pastvina sice leží na hraně přírodní rezervace, ale kdo ví? Třeba má Pieter pravdu a územní plán se časem změní. Marit by to strýci přála. Připadalo jí zbytečné přehnaně chránit přírodu; to ona má přece nad člověkem navrch. Na farmě ji vyčerpával neustálý boj s plevellem, škůdci a divokými králíky. Vybavila si, jak na oslavě o tomhle všem se strýcem mluvila, avšak o tom, že koupil půdu vlastně pro ni, se Johan vůbec nezmínil. Nebájí Madelie trochu?

Madelie se podívala na hodinky. „No nic, už musím běžet. Necháš si to pro sebe, zlatíčko, budeš tak hodná? Mož-

ná tě chce Johan překvapit, a až se zítra sejdete, poví ti, že sepsal závěť. Tak hraj překvapenou, ať mu to nezkazíš.“

„Jasně,“ usmála se Marit. Přestože novinky od Madelie obvykle brala s rezervou, zalila ji úleva. Až se tohle dozví Lars, jistě si také oddechne, i když jejich současné potíže se tím neřeší. „Děkuju, Madelie.“

„Všechno dobře dopadne. Uvidíš.“ Starší žena ji poplácala po rameni, a než se Marit nadechla k odpovědi, pokračovala: „Přiď někdy do muzea, je to ostuda, jak málo se vídáme, vážně ostuda, zlatíčko. A mimochodem, co říkáš na ten výbuch v kravíně?“

„Já o ža–“

„Zavinil ho metan z trávicího ústrojí dobytka. Metan! No chápeš to? Dneska se dějou věci... No nic, tak já běžím, Marit.“ Usmála se a spěchala pryč.

Marit s pohledem upřeným na záda strýčkovy bývalé žasla nad plynulým a naprosto nenuceným přechodem od závěti k metanu v trávicím ústrojí krav. Spam byla neuvěřitelná. Praštěná, ale měla své kouzlo. Škoda že s ní strýc nezůstal, napadlo Marit.

Počkala, až Madelie zajde za roh, a pak vstoupila do hotelu.

Hotel Prins voněl stejně jako všechny drahé hotely na světě – jednou někde četla, že v prostorách luxusních hotelů se rozstříkuje speciální parfém, namíchaný z pachy moře, lesa a peněz. Používají ho tu taky? V zrcadle s dřevěným rámem zachytila svůj odraz: popelavě plavé nakrátko ostříhané vlasy, oči se zelenomodrými duhovkami a úzký ostrý nos pokropený pihami. Najednou jí připadalo nepatřičné, že není naličená a ráno se nanavoněla, ale to přece nedělá už dávno; koně nemají umělé vůně rádi.

Rychle se od zrcadla odvrátila a zamířila do kavárny s masivními koženými křesly, krbem a stěnami obloženými tmavým dřevem. Se strýcem a matkou vždycky sedáva-

li vedle krbu, ale jejich oblíbený stůl byl pro jednoho moc velký, a tak si Marit vybrala kulatý stolek pro dva v rohu místnosti. Sedla si na pohodlnou židli, ale pocit pohody ze starých časů se nedostavil. Navzdory dobré zprávě, kterou se před chvílí dozvěděla od Madelie, se nedokázala uvolnit. Zvuk klavíru v ní najednou místo bezstarostnosti probouzel úzkost.

Připomínal jí, že sem nepatří.

Otevřela jídelní lístek, nenápadně nahlédla lidem u vedlejšího stolu do talířů a zjistila, že ani na dezert, který si ke kávě objednali, u sebe nemá dost peněz. Ledaže by zaplatila kartou, jenže po Larsově přiznání znejistěla. Co tím myslel, když řekl „Jsme švorc“? Zbývá jim na účtu vůbec něco? Najednou nechápala, proč do restaurace vešla. Vyčítá Larsovi marnotratnost a chová se úplně stejně dětinsky jako on! Na co si to hraje?

Bylo jí však trapné zvednout se a zase hned odejít, a tak požádala číšníka o espresso, a když ji nechal o samotě, rozhlédla se. Jak předpokládala, byly tu samé neznámé tváře: turisté. Nikdo z přítomných nenaprásí Larsovi, že si jen tak z rozmaru dopřála nejdražší kafe na ostrově... Napadlo ji, že pokud by chtěla na Schiermonnikoogu s někým zajít na skleničku, aniž by si o tom druhý den povídali všichni místní, nejlepší by bylo domluvit si schůzku na časně odpoledne právě v hotelu Prins.

„Marit! Co ty tady?“

Takže tolik k anonymitě kavárny hotelu Prins. Hned ten hlas poznala. Pieter de Jong se na ni usmíval, jako by ani nebyla úhlavní nepřítelkyní jeho ženy. Zaraženě na něj hleděla. S Pieterem sice nikdy přímý konflikt neměla, ale proč hrát komedii? Nemůžou se s chladnou zdvořilostí pozdravit a jít si každý po svém, jako kdyby se potkali na ulici před domem? Dokázala si představit, co se mu teď honí hlavou: Lars si od nás půjčuje na splátky a jeho přítelkyně utrácí

cí v drahých podnicích. Uměla si živě představit, jak bude doma Sonje scénku přehrávat a jak se oba s chutí pobaví na Maritin účet.

„A ty?“ opáčila místo odpovědi. „Kde se tu bereš ty?“

Netušila, jestli se Pieter zvedl od některého ze stolů v zadní části kavárny, kam předtím neviděla, anebo právě zaparkoval před hotelem taxík a vstoupil zvenku. Měl na sobě košili s krátkým rukávem, plátěné kalhoty a přes ruku přehozenou větrovku.

„Ale... něco jsem tu měl... ale právě jsem se dozvěděl, že to padlo.“ Připadalo jí, že si vymýšlí. Evidentně se mu nechtělo zacházet do podrobností. „Čekáš na někoho?“

„Vůbec ne. Na koho bych asi tady –“ rozhlédla se po kavárně „– mohla čekat? Jen jsem nutně potřebovala dávku kofeinu. Udělalo se mi trochu slabo. Nízkej tlak.“

„Aha.“ Nezeptal se, proč si raději nedala za zlomek ceny kávu v bistru na křižovatce. Ale myslí si to, věděla Marit. A vzápětí ji Pieter dorazil zlomyslným: „A co Lars? Bude od nás potřebovat tu půjčku, jak mi o ní před pár dny říkal?“

Takže Lars s ním už o tom mluvil? Zatmělo se jí před očima. Ponížení bylo tak nesnesitelné, že vyhrkla: „Pietere, až včera jsem se od Larse dozvěděla, že nám občas pomáháš. A musím říct, že je mi to šíleně trapný vzhledem k tomu, jak špatně vycházím s tvojí ženou.“

Pokrčil rameny. „Ale prosím tě! Ty vaše žabomyší války! Musím přiznat, že mně jsou celkem ukradený.“

„Možná, ale stejně jsem ráda, že se všechno vyřešilo. Lars od tebe tu půjčku potřebovat nebude.“

Povytláhl obočí. „Ten výherce včerejšího eurojackpotu jste vy dva?“

„Ne. Ale Lars dostane od strýce Johana slušnej honorář za pomoc s reportáží o Gwen.“

„S jakou reportáží o Gwen?“

Nechal obočí povytažené už tak dlouho, že jeho tvář připomínala podivnou karnevalovou masku. Neškleb se, ať ti to nezůstane, chtělo se Marit poznamenat, ale ovládla se. Vlastně Pieterovu reakci chápala; Lars jí vyprávěl, že jejich soused kdysi o Gwen dost zarputile usiloval. „Strýc se vrací do branže,“ vysvětlila. „Má nový pořad o nevyřešených vraždách. Bude otevírat starý kauzy a rýpat se v nich. A Larsovi slušně zaplatí za pomoc s dílem o vraždě Gwen. Lars si od toho samozřejmě slibuje víc než peníze,“ dodala rychle, protože jí připadalo, že jinak by se o Larsovi mohly roznést zlé řeči. „Doufá, že by mohlo vyjít najevo něco, co policie kdysi přehlídla.“

Pieter vypadal, jako by uviděl ducha. „Jak se bude Johan rýpat ve vraždě Gwen?“

„Ale však víš jak. Dramatická hudba, stín vraha na dunách... prostě brak. Omílání a nafukování starých faktů. Strýc nikdy nebyl seriózní reportér. Ale profík to je.“

„Když jsem mu v létě prodával tu pastvinu, o návratu do televize nic neříkal,“ namítl Pieter, skoro jako by se ji snažil usvědčit ze lži.

„Je to úplná novinka. Víím ji od Larse. Ani mně ještě Johan nezasevětil. Nejspíš nám chce všechno vyličit zítra na večeri.“

Soused na ni s nehybnou tváří zíral tak dlouho, až jí to začalo být nepříjemné. „Co je, Pieter?“

„Já ti nevím, Marit,“ zamumlal. „Být Larsem, byl bych rád, že je ta záležitost s Gwen daleko za mnou.“

„Moje řeč. Jenže Lars do té reportáže chce jít.“

„Možná bys mu to měla rozmluvit.“

Zavrtěla hlavou. „Pozdě. Právě teď někde sedí s Johaniem a říká mu o Gwen všechno, co ví.“

Kapitola 3

Pieter de Jong zaparkoval svůj taxík na konci málo používané cesty k pláži, vypnul motor, sklopil sedadlo a zavřel oči. Trochu si tu odpočine, než pojedě domů, aby to vypadalo, že déle pracoval. Oproti Sonjiným výtěžkům jsou ty jeho jen kapkou v moři, ale nechtěl, aby jeho žena věděla, jak málo zakázek má.

Jako kluk věřil, že jednou bude úspěšný a bohatý. Připadalo mu, že k tomu má větší předpoklady než jeho vrstevníci. Jenže na co sáhl, to se pokazilo. Po maturitě se nechal zaměstnat v jednom z lepších hotelů na ostrově; představoval si, že začne jako dveřník a postupně se přes recepci a administrativu vyšplhá třeba až na manažerskou pozici. Skutečně ho brzy povýšili na recepčního, a tak si koupil domek na hypotéku, jenže zanedlouho se v hotelu začaly ztrácet věci a kolegové hodili krádeže na něj. Přišel o místo a bylo mu jasné, že na ostrově už si v hotelové branži neškrtně. A Pieter se nikam stěhovat nechtěl. Byl doma tady.

Jenže od těch dob se na něj lepila smůla. Vlekl za sebou hypotéku jako kouli na noze, ale byl rozhodnutý udělat cokoli, jen aby svůj domek ve vesničce Kooiplaats nemusel prodat. Po stavení hned vedle statku jeho rodičů toužebně pokukoval dlouho, a když bylo na prodej, prostě ho musel koupit.

Pronajal si tedy obchod v úzké uličce ve starém centru střediskové obce Nes a zkoušel prodávat potřeby pro vodní a plážové sporty. Zboží mu nakoupil táta a až do své smrti mu nepřestal vyčítat, že se vložené peníze nikdy ani nevrátily, natož aby obchod vydělával. Na surfová prkna, neopreny a sportovní draky padal prach. Pieterovi připadalo, že si

k němu zákazníci chodí zboží jenom prohlédnout a osahat, načež nakoupí levněji přes internet. Turisté, na které spoléhal nejvíc, přicházeli do jeho krámu jako do výstavní síně, všechno si nechali ukázat a vysvětlit a pak odešli s prázdnou. V době, kdy při náhodném sexu na večírku bývalých spolužáků přivedl do jiného stavu třídní premiantku Sonju Bastenovou a začali mluvit o svatbě, zrovna uvažoval o tom, že bude muset obchůdek zavřít.

„Pronajmu si lepší prostory a pak se určitě zvednu,“ sliboval jí, i když o tom sám pochyboval. „Budu prosperovat, jsem si jistý.“

Občas uvažoval, jestli Sonja nabídku k sňatku nepřijala jen proto, že mu tohle uvěřila.

Sonja Bastenová byla odjakživa v jeho očích po Gwen Kremerové druhá nejpřitažlivější holka na ostrově. Zatímco Gwen byla spíš sportovní typ a její kouzlo pramenilo zevnitř, Sonja lákala na první pohled. Všeobecně se předpokládalo, že se buď stane jednou z nejobávanějších právníček v celém Holandsku, nebo se provdá za pořádně bohatého chlápka, případně obojí. Na ostrově každopádně nezůstane.

Místo toho se nastěhovala do Pieterova domku a už tam zůstala. Dostudovala dálkově a první dva roky se starala o syna, zatímco Pieter zápasil s neodvratitelným krachem firmy. Pak odjela s kamarádkou na víkend s cvičením jógy a po návratu učinila zvláštní, pro mnohé nepochopitelné rozhodnutí – místo aby začala dojíždět do nějaké právní kanceláře na pevnině, pustila se do podnikání v kosmetice. Pieter byl zpočátku skeptický. Jeho žena bude na ostrově prodávat krémy a dělat přednášky o líčení? Kde vezme tolik zákazníků, aby se užívala? A cože – její výdělky budou záviset hlavně na tom, kolik dalších dušiček do firmy přiláká? Není to celé trochu divné? Zřejmě na chvíli zapomněl, s kým to žije.

Sonja se nespokojila s matláním líčidel na špatnou pleť schiermonnikoogských hospodyň. Jezdila po školeních a vypočítavě se účastnila přesně takových dámských víkendů s jógou a aerobikem, na jakém byla firmou naverbována ona sama; vracela se s kontakty na nové adeptky. Pořád byla pryč, ale výsledky se dostavily. Za několik let měla pod sebou tým desítek žen, které zaučila a ony si samy sháněly klientky, přičemž procenta ze svých zisků odváděly Sonje. V Nes si otevřela maličký obchůdek se suvenýry a bytovými doplňky, kde dvě z jejích oveček zákaznicím nabízely také kosmetiku. Obchůdek na rozdíl od toho Pieterova prosperoval. Změnila se; začala působit trochu jako postava ze *Stepfordských paniček*. Malovala si širší obočí, větší rty a řasy jako mrkáci panna a i ve volném čase trousila motivační řeči o osobnostním růstu, intuici, optimismu a zářném přitahování událostí, které si člověk přeje zažít, ale Pieter jí to všechno rád odpustil. Dodnes nechápal, jak je možné, že si vybrala zrovna jeho. Sonja Bastenová! Miloval ji tak moc, že když odjela na služební cestu, z pověřivosti nechával celou dobu rozsvícené světlo nad vchodem do domu. „Svítím Sonje na cestu, aby se v pořádku vrátila,“ říkával. Miloval ji tak moc, až ho občas svíral strach, že jednoho dne se určitě stane něco, co jejich štěstí ukončí.

Žrala ho jen jedna věc: že v jejich rodině je životelkou žena a na základě toho se občas chová jako generál. Takhle si svůj život nepředstavoval. Když mu obchod zkrachoval, upadl do deprese. Tu ještě prohloubila smrt rodičů, kteří odkázali statek Sjoerdovi a Pieter dostal jen zemědělskou půdu a domeček k pronajímání. Vlastně to pro něj nebylo zase takové překvapení, za života rodičů o tom mluvili.

„Ty přece máš vlastní dům, i když na hypotéku, ale Sjoerd žije s námi,“ vysvětloval otec. „Je na statku zvyklý. A víš přece, jaký je. Kam by šel?“

Co třeba do domečku pro turisty? Vždyť nemá ženu ani

děti! A nikdy je ani mít nebude. Ne, přes tuhle zradu se Pieter nikdy nepřenese.

Z nedostatku jiných možností se pustil do taxikaření na volné noze – pro velkou taxikářskou firmu jezdit nechtěl, potřeboval být svým pánem – a zase Sonje sliboval, že jakmile si našetří na lepší auto, bude mít víc kšeftů. Už ani nepředstírala, že mu věří. Snad jí to i bylo jedno. Vydělávala sama dost.

Pieter se přes čelní sklo taxíku díval na letící mraky a uvažoval, jak by se asi na jeho místě zachoval otec. Ten věděl, jak zabezpečit rodinu, našel si svůj způsob. Pieter ho v skrytu duše obdivoval, i když neměl odvahu jít v jeho stopách.

Slunce už skouzlo za duny. Den utekl, aniž přinesl cokoli lepšího než pochybnosti. Pieter se díval na kroužící racky a napadlo ho, jestli v poledne v hotelu Prins nezašel příliš daleko. Zprvė byl pech, že tam Marit vřbec potkal; teď se rozkřikne, v jakém podniku ho viděla, a lidi začnou spekulovat, co tam asi dělal. Málokdo z místních zajde jen tak na kafe do restaurace čtyřhvězdičkového hotelu, a právě proto si tam Pieter občas chodil krátit den, když už ho nebavilo lelkovat v autě zaparkovaném v dunách ani přejídat se v rybárně v Nes, kde s ním tak roztomile flirtovala ta Alexova rozkošná kamarádka Dominique, avšak nechtěl se ještě vracet domů. Zadruhé když mu Marit řekla o té reportáži o Gwen, měl se ovládnout. Místo toho na ni vytřeštěně zíral a pak ji začal přesvědčovat, aby Larsovi natáčení rozmluvila. Proč se nehlídal? Marit si samozřejmě všimla, že zereagoval divně, a určitě si to nenechá pro sebe.

Měl být chytřejší. Gwen přece patří do minulosti... do daleké minulosti. Přítomnost je on a Sonja. Jen oni dva, jejich syn Alex a všechno, co spolu vytvořili. Až se před ním příště někdo zmíní o Gwen – a jestliže o ní Johan Rutten opravdu bude na Schiermonnikoogu natáčet reportáž, jis-

tě se o ní začne hodně mluvit – měl by zachovat pokero-
vou tvář.

V autě se ochladilo. Pieter se podíval na hodinky. Domů
ještě nepojede, Sonja by mohla mít pocit, že se dost nesna-
žil. Přepnul mobil na tichý režim, přehodil přes sebe bun-
du, pohodlně se pod ni schoulil, zavřel oči a pomalu se pro-
padal do dřímoty. Ne, nebude už na setkání s Marit myslet.
Ani na Gwen. Neměl by si přidělávat starosti, i bez těch
dvou jich má dost.

Někdo by měl Ruttenovi zabránit, aby tu reportáž nato-
čil, napadlo ho těsně předtím, než usnul.

* * *

Lars de Vries seděl se zkříženýma nohama na prkenné pod-
laze ložnice a rozkládal okolo sebe staré fotografie. Gwen
v jejich motorovém člunu, Gwen nese Eli narozeninový
dort s jednou svíčkou, Gwen v sedle staré kobyly, jak jen
se jmenovala... Tapi? Trvalo roky, než se na ty snímky do-
kázal podívat. Po jedenácti letech už to tolik nebolelo, nad
některými se dokonce pousmál. Gwen se Sjoerdem de Jon-
gem na pláži u Sjoerdova vozíku plného krámů naplave-
ných mořem, vlasy jim vlají ve větru. Ti dva byli neroz-
luční od dětství, nejlepší kamarádi. Místní pošuk Sjoerd
a Gwen... Jasně že Larsovi jejich přátelství nebylo úplně po
chuti, ale co mohl dělat? Gwen nebyla z těch, kdo si ne-
chají mluvit do života. Když zemřela, začalo se mezi lid-
mi šuškat, že ji Lars zabil ze žárlivosti a pro peníze. Prý
chtěla z rodinných úspor vybudovat se Sjoerdem na Schier-
monnikoogu psí útulek a Lars byl proti... Možná dokonce
s obecním bláznem něco měla! Že by Eli nakonec zplodil
místní podivín?

Larsovi ty pomluvy dodnes hýbaly žlučí. Pokud věděl,
Sjoerd nejevil o ženy zájem. O ženy ani o muže. Ten ma-
gor se nikdy nikoho dobrovolně ani nedotkl, proboha! „Je

bezphlavní,“ říkal o něm jeho bratr Pieter, který mu od chvíle, kdy Sjoerd zdědil po rodičích statek, nemohl přijít na jméno. Lars byl podobného názoru. Přes všechny ty pomluvy (anebo možná právě kvůli nim, aby je vyvrátil?) nechával Sjoerda pečovat o farmu, kdykoli sám odjel na dovolenou, a pokaždé bylo všechno v nejlepším pořádku.

Lars hodil fotku zpátky do krabice a přibouchl víko.

Před chvílí se vrátil z návštěvy u Johana Ruttena a nebyl si jistý, jestli mu toho nesvěřil až příliš. Vážně musel vykládat o těch pomluvách o Gwen a Sjoerdovi? Nerozvíří je tím znovu? A musel Johanovi říkat o těch krabiciích s podivnými Gweninými novinovými výstřižky a fotkami, které uskladnil u dědy Svena, aby se k nim nedostala Eli? Teď už je dost velká na to, aby jí ty věci nenahnaly hrůzu, ale ještě před nedávnem by si Lars nepřál, aby je viděla.

Eli bylo přede dvěma týdny patnáct. Je v citlivém věku. Tvrdí, že se na pořad o mámě těší, a dokonce chce sama mluvit na kameru, jenže může vědět, co ji čeká? Neměl by v jejím zájmu přece jen nabídku odmítnout? Jenže když reportáž vznikne bez jeho přispění, nebude mít kontrolu nad tím, co se v ní objeví.

Dole bouchly dveře. Zaslechl, jak si Marit falešným, lehce krákoravým hlasem prozpěvuje hit z rádia. Zpívá jako vrána, napadlo ho. To Gwen měla úžasný hudební sluch. Miloval, když si tiše prozpěvovala staré popěvky ve fríštině...

Copak bude ty dvě srovnávat po zbytek života?

Odnesl krabici do skříně.

„Ty jsi nahoře?“ zavolala Marit, když pod jeho kroky zaskřípala prkna.

„Ano.“ Vlastně se mu ani nechtělo scházet dolů. Raději by zůstal myšlenkami u Gwen...

„Už zase?“

Neunikl mu její podrážděný tón. Marit je samozřejmě jasné, co Lars dělá: probírá se památkami na manželku.

Bylo slyšet, jak Marit dole napouští do konvice vodu. Zavolala: „Dáš si čaj a koblihy s vanilkovým krémem? Koupila jsem v Seedune ty dobrý.“ A když neodpověděl, podrážděně dodala: „Co tam nahoře pořád děláš, Larsi?“

„Vytvším atomovku,“ odpověděl ponuře a pomalu zamířil ke schodišti.

„Potkala jsem Spam. A víš, co mi říkala?“

„To snad raději ani vědět nechci.“

„Ne, počkej. Tohle je zajímavý.“ Počkala, až Lars sejde dolů a vstoupí do kuchyně. Měla lesklé rty a výraznější oči – použila řasenku? Dávno jí chtěl říct, že by bylo fajn, kdyby se zase začala líčit, ale nechtěl se jí dotknout. Když se poznali, dbala o sebe až příliš úzkostlivě, avšak na ostrově úplně změnila vizáž. Rychle zanevřela na všechna líčidla a nechala se ostrážat. Jako by se potřebovala od předchozího života odštíhnout a dát najevo: tohle je nová Marit.

„Sluší ti to,“ řekl.

Usmála se. „Díky. Koukla jsem se do zrcadla a došlo mi, že vypadám jako zombie. Ve třiceti už asi ženská nemůže chodit po světě nenamalovaná.“ Nasypala do konvice tři lžičky černého čaje, dvě koblihy s vanilkovým krémem položila na talířky a jeden podala Larsovi. „Ale to není důležité. Poslouchej. Spam tvrdí, že strýček Johan pořídil v létě závěť a chystá se nám – a taky mojí mámě a Spam – odkázat peníze. A nám ještě navíc tu louku, kterou koupil od Pietera.“

„Vážně?“ Usmál se. „Takovýhle spamy bych chtěl dostávat častěji.“

Když Maritin strýc v červenci koupil od de Jongových pastvinu, sousedící s Larsovy, Lars v skrytu duše doufal, že ji pořídil pro ně. Vždyť k čemu bude reportérovi ve výslužbě žijícímu v Čechách zemědělská půda na Schiermonnikoogu? Ale mylil se. Johan pastvinu dál pronajímal Sjoerdovi, který na ní pásł zvířata zachráněná z nevyhovu-

jících podmínek. „Je to jen spekulace,“ vysvětlil lakonicky, když se ho Lars zeptal, proč si pastvinu pořídil. „Pieter tvrdí, že hodnota toho pozemku může časem stoupnout, a já si rád počkám.“

Tohle ovšem vypadalo nadějněji.

„Milá zpráva, ne?“ Marit olízla z koblihy krém.

„Jasně, jenže naše současné problémy neřeší.“

„Sakra, Larsi, nemůžeš se aspoň občas na chvílku odpoutat od přítomnosti?“

„Asi ne.“ Pokrčil rameny.

„A jak to šlo s Johanem?“

„Dobře. Dal jsem mu informace. Ještě neví, kdy natáčení začne, ale určitě během podzimu.“

„Nebojíš se, jak to ponese Eli?“

A je to tady. Citové vydírání, intriky. Snaží se ho dostat tam, kde ho chce mít. I když zase tak moc neřekla, okamžitě se naježil. „Hele, nepřeju si, abys do toho zasahovala.“

Všiml si, jak v ní hrklo. „Nesnažím se –“

„Prostě mě necháš natočit s Johanem tu reportáž, pak se na ni spolu podíváme a hodíme to celý za hlavu. O. K.?“

Nebyla od něj zvyklá na tak tvrdý tón. Ve tváři jí zacukal sval. „O. K.“

Lars se s ní nechtěl dál hádat. Možná je až příliš vztahovací. Jenže od schůzky s Johanem měl pocit, že se vydal správným směrem. Získal cíl. Poprvé po mnoha letech – vlastně možná úplně poprvé v životě – měl velký cíl.

Nikdy se moc neuměl dívat dopředu a od smrti Gwen už to nedělal vůbec. Řešit budoucnost mu připadalo jako rouhání. Například si přestal kupovat roční legitimaci na trajekt, protože tím by dával najevo troufalou víru, že těch dvanáct měsíců přečká. Kdykoli šla Eli ven, děsil se, že už ji nikdy neuvidí. Vánoční dárky pro ni nepořizoval dřív než třiadvacátého prosince. Vždyť kdo si může být jistý, že se oba dožijou zítřka?

Ale když před chvílí řekl Marit, že se neumí odpoutat od přítomnosti, lhal. Živě si představoval, jak stráví následující dny a týdny prací na reportáži o Gwen, a cítil příliv energie. Pomůže natočit ten pořad, znovu se nadechne... a možná se konečně dokáže s Gwen vnitřně rozloučit. Povzbudilo ho, že se mu podařilo přesvědčit dokonce i Gwenina otce, aby o dceři vyprávěl na kameru. Se Svenovou pomocí, s jeho vzpomínkami a názory vznikne dobrá reportáž.

A on se definitivně zbaví nálepky „vrah“, protože všichni uvidí, že se ani po jedenácti letech nevzdal a pořád po vrahovi pátrá.

Kapitola 4

Proč ji nenechají, ať si žije po svém? Eli de Vriesová otevřela okno svého pokoje v prvním patře a vyklonila se ven. Je jí patnáct, do háje! Dokáže o sobě rozhodovat sama. A už ji unavuje poslouchat ty stupidní řeči o sebekázni, zodpovědnosti a budoucnosti, která je jí ovšem totálně ukradená. S Dominique se nedávno bavily o tom, že možná bude nejlepší, když za deset let, tedy v Eliných pětadvaceti a Dominiquiných sedmadvaceti, spáchají sebevraždu, protože v tu dobu už to nejlepší dávno budou mít za sebou.

„Co z tebe bude?“ řval otec, když předevčírem utekla z hodiny tělocviku, načež byla za školníkovou garáží přistižena s pěti kluky a marihuanou v ruce.

„Pořád přece tvrdíš, že život je od toho, aby se užíval,“ namítla tiše. „*Enjoy, while it lasts*. To je tvoje oblíbená hláška, ne? Co tím teda myslíš?“

„Rozhodně ne to, že bys měla místo školy hulit trávu, sakra!“

„Užila jsem si to,“ odsekla vzdorovitě.

„Hele, nebuď drzá,“ okřikl ji, ale uhnul pohledem. Táta se na ni neuměl pořádně zlobit. Věděla to a zneužívala toho.

„Promiň, tati,“ pípla, protože doufala, že tím nepříjemná debata skončí.

„Do háje, Eli!“ Tvářil se zoufale. „Jestli budeš pokračovat tímhle způsobem, nic pěknýho tě v budoucnosti nečeká.“

Už zase ta budoucnost. Eli pokrčila rameny. „Něco se určitě vyvrbí.“

Stírala otce jeho vlastními slovy. Tohle přece slýchala od malička: Nějak to dopadne, nějak se to vyvrbí. Hlavně že dneska je nám fajn...